

แหล่งเรียนรู้เรื่องเพศ ความรู้เรื่องเพศ และรูปแบบการเรียนรู้เรื่องเพศที่เหมาะสม ของนิสิตจิตวิทยา

Learning Resources on Sexuality, Sex Comprehensive and Proper Sexuality Learning of Psychology Students

ธนรัตน์ ทรงสมบูรณ์

Thanarat Songsomboon

ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Department of Psychology, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

Received: 6 August 2021

Revised: 7 September 2021

Accepted: 1 October 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจแหล่งเรียนรู้ทางเพศของนิสิตจิตวิทยา ความรู้ความเข้าใจทางเพศวิถีศึกษาแนวทางวิชาการสากลของเพศวิถีศึกษา UNICEF (CSE) และแนวทางการสอนเพศศึกษาที่เหมาะสม แก่วัยรุ่น ผู้เข้าร่วมวิจัย ได้แก่ นิสิต/นักศึกษาอายุ 18-24 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีในสาขาจิตวิทยา จำนวน 144 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย และคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัยนิสิตที่ศึกษาในภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ทำการลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาพฤติกรรมทางเพศ โดยการเลือกแบบเจาะจง โดยให้ผู้เข้าร่วมวิจัยกลุ่มที่ 1 ทำแบบสำรวจแหล่งความรู้เรื่องเพศและแบบสำรวจความรู้เรื่องเพศตามกรอบ UNICEF และผู้เข้าร่วมวิจัยกลุ่มที่ 2 ทำแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เรื่องเพศ ประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องเพศ ทั้งในระบบและนอกระบบ รวมทั้งสอบถามถึงรูปแบบการเรียนการสอนเรื่องเพศที่เหมาะสม และทำการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ จากการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องอยู่ในระดับที่สูงในทุกด้าน โดยมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในด้านเพศสภาวะมากที่สุดที่ร้อยละ 91.60 และด้านที่มีความรู้ไม่ถูกต้องมากที่สุด คือด้านค่านิยมสิทธิวัฒนธรรมกับเพศวิถีคิดเป็นร้อยละ 54.7 ในภาพรวมแล้ว ผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับข้อมูลเรื่องเพศจากสื่อต่าง ๆ มากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือการได้ข้อมูลจากกลุ่มเพื่อน ศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเอง และได้ข้อมูลจากโรงเรียนและครอบครัวเป็นอันดับสุดท้าย และรูปแบบการเรียนการสอนทางเพศที่เหมาะสม ผู้สอนควรมีทัศนคติทางเพศที่เป็นกลาง มีใจเปิดกว้าง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามด้วยความสบายใจ มีการสอนที่เป็นรูปธรรมและมีทักษะในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี

คำสำคัญ : เพศวิถีศึกษา, เพศศึกษา, การสอนเพศศึกษา

Abstract

The purpose of this research is to survey sexuality learning resources, sex comprehensive—the UNICEF Comprehensive Sexuality Education (CSE), and proper sexuality ways for teaching teenagers. Using simple sampling, one sample group of this research involves 144 undergraduates from 18-24 years of age majoring in psychology. The other sample group, selected by purposive selection, is 99 Kasetsart university students who have taken Psychology of Sexual Behavior course. The first sample group did the sexuality learning resources survey and the sex comprehensive—the UNICEF Comprehensive Sexuality Education (CSE) survey and the latter sample group did the open-ended questionnaire and online focus groups about sexuality learning resources, sexuality learning experiences that included in and out system education and responded for the proper sexuality approaching. The findings reveal that the first sample group had the high sexual comprehension in every area. The highest comprehension is about gender (91.6 %) and the least comprehension is about value rights culture with sexuality (54.7 %). Overall, the sample groups mostly received sexual information for media, friends, self-learning, school, and family, respectively. The proper sexuality ways for teaching teenagers suggest teachers should have neutral attitude, be open minded, and give students some opportunity to ask questions relating to sexuality. The teachers should be equipped with concrete teaching content and skills to create good learning atmosphere.

Key words: Sexuality, Sexual education, Teaching sexuality

บทนำ

ปัญหาเรื่องเพศ นับเป็นปัญหาหลักอีกปัญหาหนึ่งที่พบเจอในวัยรุ่น ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นจากสถิติของสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขที่ทำการสำรวจในปี พ.ศ. 2561 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 24 และในนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 จะเคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์แล้วถึงร้อยละ 42 ปัญหาการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี นับเป็น 35 คน ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน ซึ่งแม้ว่าจะลดลงจากปี พ.ศ. 2555 ที่มีจำนวนถึง 53.4 คน ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คนก็ตาม นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ซึ่งได้แก่ ซิฟิลิส หนองใน หนองในเทียม แผลริม อ่อน ฝีมะม่วง เริ่มที่อวัยวะเพศ หูดอวัยวะเพศและทวารหนัก และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่น ๆ ซึ่งมีอัตราการป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นและเยาวชนอายุ 15-24 ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากอัตรา 80.8 ต่อประชากรอายุ 15-24 ปี 100,000 คน ในพ.ศ. 2553 เป็น 189.5 ต่อประชากรอายุ 15-24 ปี 100,000 คน ใน

พ.ศ. 2561 แม้ว่าจะมีการป้องกันโดยใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้นในการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นที่มีการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกประมาณร้อยละ 75 แล้วก็ตาม (สำนักอนามัยเจริญพันธุ์, 2561)

จะเห็นได้ว่าแม้ว่าจะมีการรณรงค์ให้ความรู้กับวัยรุ่นเกี่ยวกับการป้องกันผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องจนทำให้อัตราการคลอดบุตรในวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะลดลงรวมถึงการใช้ถุงยางอนามัยของวัยรุ่นมีเพิ่มมากขึ้น แต่ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กลับมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น สะท้อนให้เห็นว่ายังคงมีวัยรุ่นอีกจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดความเชื่อที่ผิดๆ และนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติตนทางเพศที่ไม่เหมาะสมและก่อให้เกิดผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์จากการมีเพศสัมพันธ์ เช่น การติดเชื้อเอดส์ (บุญเชียงและคณะ, 2556) เช่นเดียวกับข้อมูลจากองค์การยูนิเซฟที่สำรวจเด็กนักเรียนกว่า 8,000 คน และครูอีกเกือบ 700 คนจากโรงเรียนมัธยม 398 แห่งทั่วประเทศไทย ตั้งแต่เดือนกันยายน 2015 จนถึงเดือนมีนาคม 2016 พบว่าเด็กไทยไม่มีทักษะในการจัดการเรื่องเพศที่เพียงพอ (กองบรรณาธิการ วอยซ์ทีวี, 2517; ปีชีไทย, 2517) ความรู้ความเข้าใจทางเพศสามารถเกิดจากแหล่งเรียนรู้ทางเพศต่าง ๆ ทั้งการได้รับข้อมูลความรู้เรื่องเพศผ่านระบบการศึกษาในชั้นเรียนรวมทั้งแหล่งความรู้อื่น ๆ ที่วัยรุ่นได้รับเองจากภายนอก ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว กลุ่มเพื่อน สื่อต่าง ๆ และการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ออนไลน์ ซึ่งหากเกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องอาจนำมาซึ่งการเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาตามมา และในทางตรงกันข้ามการที่มามีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศที่ถูกต้อง จะนำไปสู่เรื่องโครงการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมด้วยเช่นเดียวกัน (UNESCO, 2009; Van Keulen et al., 2015)

ปัญหาพฤติกรรมทางเพศจึงเป็นอีกปัญหาหนึ่งซึ่งนักจิตวิทยาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องทั้งนี้ปัญหาความผิดปกติทางเพศถูกระบุอยู่ในความผิดปกติทางจิตชนิดหนึ่งในระบบการวินิจฉัยตามสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน DSM-V (American Psychiatric Association, 2013) นักจิตวิทยาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องดังกล่าวเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาหรือให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่ผู้ที่มารับบริการในฐานะนักจิตวิทยาที่ดีในอนาคต ทั้งนี้การที่ผู้เรียนจะได้รับความรู้ที่ถูกต้องจำเป็นต้องมีรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาการเรียนเพศศึกษาที่มีเนื้อหาการเรียนที่เป็นรูปแบบเฉพาะตัว เนื่องจากเนื้อหาที่เรียนอาจมีบางสาระที่ทำให้เกิดความเขินอายและหากเกิดข้อสงสัยบางประการที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนจะทำให้ผู้เรียนไม่กล้าที่จะสอบถามหรืออภิปรายในชั้นเรียนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประเด็นความรู้ความเข้าใจทางเพศของนิสิตจิตวิทยา แหล่งเรียนรู้ทางเพศและความเข้าใจทางเพศของนิสิตจิตวิทยา รวมถึงรูปแบบการเรียนเพศศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อจะทำให้ทราบว่านิสิตจิตวิทยามีความเข้าใจในประเด็นพฤติกรรมทางเพศเป็นอย่างไรและเข้าใจถึงแหล่งเรียนรู้เรื่องเพศของนิสิตรวมทั้งได้ทราบแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนิสิตในยุคปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจทางเพศวิถีศึกษาของนิสิตนักศึกษาจิตวิทยาตามแนวทางวิชาการสากลของเพศวิถีศึกษา 8 มิติ ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์ 2) ค่านิยม สิทธิ วัฒนธรรมกับเพศวิถี 3) เพศสภาวะ 4) ความ

รุนแรงและการใช้ชีวิตอย่างปลอดภัย 5) ทักษะเพื่อสุขภาพและสุขภาวะ 6) ร่างกายมนุษย์และพัฒนาการ 7) เพศวิถีและพฤติกรรมทางเพศ และ 8) สุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์

2 เพื่อสำรวจแหล่งเรียนรู้ทางเพศของนิสิตจิตวิทยา

3 เพื่อสำรวจประเด็นทางเพศและรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนเพศศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้เข้าร่วมวิจัย

1. ผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นนิสิต/นักศึกษาอายุ 18-24 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีในสาขาจิตวิทยา โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จำนวน 5 มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแบบออนไลน์ (Google form) ให้กับผู้เข้าร่วมวิจัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีในสาขาจิตวิทยาแบบคละชั้นปี

2. คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากนิสิตที่ศึกษาในภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive selection) นิสิตจิตวิทยา ที่ทำการลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาพฤติกรรมทางเพศ เพื่อทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด และทำการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ (online focus groups) ในการสอบถามเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เรื่องเพศ ประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องเพศ ทั้งในระบบและนอกระบบ รวมทั้งสอบถามถึงรูปแบบการเรียนการสอนเรื่องเพศที่นิสิตสนใจและเหมาะสมแก่นิสิต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

1 แบบสำรวจแหล่งเรียนรู้เรื่องเพศ ซึ่งเป็นข้อมูลการสำรวจแหล่งความรู้เรื่องเพศในประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ และข้อความที่ถามถึงการได้รับข้อมูลเรื่องเพศที่ผ่านมาจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ในชั้นเรียน จากครอบครัว กลุ่มเพื่อน และสื่อต่าง ๆ

2 แบบสำรวจความรู้เรื่องเพศ ซึ่งเป็นข้อมูลการสำรวจความรู้เรื่องเพศในประเด็นต่าง ๆ ตามกรอบ UNICEF ทั้งหมด 8 ประเด็น ได้แก่ ความสัมพันธ์, ค่านิยม สิทธิ วัฒนธรรมและเพศวิถี, ความเข้าใจเกี่ยวกับเพศสภาพ, ความรุนแรงและการใช้ชีวิตอย่างปลอดภัย, ทักษะเพื่อสุขภาพและสุขภาวะ, ร่างกายมนุษย์และพัฒนาการ, เพศวิถีและพฤติกรรมทางเพศ, และสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ (UNICEF, 2018) โดยจะเป็นข้อความที่ให้นิสิตเลือกตอบว่าถูกต้อง หรือ ไม่ถูกต้อง หรือ ไม่รู้ เช่น เพศชายสามารถผลิตอสุจิได้ตลอดชีวิตใช่หรือไม่ เป็นต้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเพศวิถีศึกษาจากเอกสารทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ ประกอบด้วย เพศวิถีศึกษา แนวทางการสอนเพศศึกษา การสอนเพศศึกษาในประเทศไทย

2. การสังเคราะห์และสรุปเนื้อหาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มาพัฒนาสร้างข้อคำถามเพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศ ซึ่งเป็นข้อมูลการสำรวจความรู้เรื่องเพศในประเด็นต่าง ๆ ตามกรอบ UNICEF ทั้ง ทั้งหมด 8 ประเด็น และสร้างแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อสำรวจเกี่ยวกับแหล่งความรู้เรื่องเพศของนิสิต ความรู้เรื่องเพศของนิสิตที่เคยเรียนรู้มาทั้งในระบบและนอกระบบ เนื้อหาการสอนเรื่องเพศที่ควรนำมาสอนกับวัยรุ่น และรูปแบบการสอนเรื่องเพศที่นิสิตสนใจ

3. นำข้อคำถามที่ได้เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence; IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และตรวจสอบความเที่ยง (reliability) โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split-half method) ได้ค่า ความเที่ยงเท่ากับ 0.77

4. ผู้วิจัยยื่นเอกสารขอรับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนประจำสถาบัน (Institution Review board) โครงการวิจัยรหัส KUREC-SS64/004

5. ผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนในแต่ละสถาบันเพื่อประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยชี้แจงผู้เข้าร่วมวิจัยผ่านช่องทางออนไลน์

6. ผู้วิจัยแจ้ง url เว็บไซต์แก่ผู้เข้าร่วมวิจัยผู้รับการวิจัยเพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัย หลังจากนั้นจะให้ทำแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัยและเมื่อผู้เข้าร่วมวิจัยตอบแบบสอบถามครบทั้ง 3 ตอน จะมีปุ่มส่งข้อมูลขึ้นในหน้าเว็บไซต์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมวิจัยกดเพื่อส่งข้อมูล โดยในหน้าเว็บจะมีข้อความขึ้นเพื่อขอบคุณผู้เข้าร่วมวิจัย

8. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามปลายเปิดให้กับนิสิตจิตวิทยาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาพฤติกรรมทางเพศจำนวน 99 คน โดยเป็นการถามคำถามในประเด็นเกี่ยวกับประสบการณ์ในการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาจากแหล่งความรู้เรื่องเพศทั้งในระบบและนอกระบบ รวมทั้งคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนเรื่องเพศที่นิสิตสนใจและเหมาะสมกับการเรียนของนิสิต

9. ทำการนัดหมายนิสิตที่มีความสมัครใจให้ข้อมูลเพิ่มเติมผ่านการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ เพื่อพูดคุยในประเด็นที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกสำหรับวิเคราะห์เนื้อหา

9. วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนผลสรุปการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD เพื่อใช้อธิบายลักษณะกลุ่มประชากร ในส่วนของคำถามปลายเปิดและการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ใช้การวิเคราะห์แก่นสาระของเรื่อง เพื่อทำการค้นหาและจำแนกหัวข้อของข้อมูลในเรื่องเล่า พร้อมทั้งนำเอากรอบแนวคิดทฤษฎีและมุมมองต่อประเด็นที่ศึกษาของผู้วิจัยมาใช้ในการตีความข้อมูล โดยเป็นการนำข้อมูลที่มีอยู่จำนวนมากมาทำการสร้างรหัสข้อมูลตามประเด็นของตัวแปรที่ศึกษาทั้งในเชิงภาพรวมและกลุ่มย่อย หลังจาก

นั้นนำข้อมูลมาจัดระเบียบเนื้อหา คัดสรรแยกแยะข้อมูล และหาข้อสรุปจากแบบแผนของกลุ่มข้อความที่คล้ายคลึงกันหรือสัมพันธ์กันสรุปเป็นความคิดรวบยอดของประเด็นที่ศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณจากการสำรวจความรู้เรื่องเพศของนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาจิตวิทยา และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการใช้แบบสอบถามปลายเปิดที่สามารถผู้ตอบมีอิสระในการตอบในนิสิตจิตวิทยาที่เรียนในรายวิชาจิตวิทยาพฤติกรรมทางเพศ จำนวน 99 คน และการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ โดยมีผลการศึกษาในแต่ละประเด็นดังนี้

การสำรวจแหล่งการเรียนรู้เรื่องเพศและความรู้เรื่องเพศของนิสิตจิตวิทยาจากการสำรวจโดยใช้แบบสำรวจแหล่งเรียนรู้เรื่องเพศและแบบสอบถามความรู้เรื่องเพศผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) มีการตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 144 ฉบับ โดยสามารถแบ่งเป็นข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่

ข้อมูลทั่วไป ผู้เข้าร่วมวิจัยประกอบด้วย ผู้ที่ระบุว่าเป็นเพศชายจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 ผู้ที่ระบุเป็นเพศหญิง 111 คน คิดเป็นร้อยละ 77.1 และผู้ที่ระบุว่าเป็นเพศอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วย Pansexual/Asexual 2 คน LGBTQ+ 1 คน และไม่ต้องการระบุเพศ 1 คน รวมผู้เข้าร่วมวิจัยที่ระบุว่าเป็นอื่น ๆ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 สามารถจำแนกเป็นช่วงอายุได้แก่ อายุ 18 ปี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 อายุ 19 ปี 25 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 อายุ 20 ปี 24 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 อายุ 21 ปี 49 คน คิดเป็นร้อยละ 34 อายุ 22 ปี 34 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 อายุ 23 ปี 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 และอายุ 24 ปี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 และสามารถจำแนกออกเป็นภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่ ผู้เข้าร่วมวิจัยที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออก 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 และภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

แหล่งเรียนรู้เรื่องเพศ จากการศึกษา สามารถแบ่งแหล่งเรียนรู้เรื่องเพศของผู้เข้าร่วมวิจัยเป็น 5 แหล่งได้แก่ ครอบครัวโรงเรียน กลุ่มเพื่อน สื่อต่าง ๆ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และไม่มีโอกาสได้เรียนรู้ โดยพบว่า แหล่งเรียนรู้เรื่องเพศของผู้เข้าร่วมวิจัยมาจากสื่อต่าง ๆ มากที่สุด รองลงมาได้แก่กลุ่มเพื่อน และการศึกษด้วยตัวเอง โดยได้รับความรู้เรื่องเพศจากครอบครัวน้อยที่สุด มีประเด็นที่ไม่มีโอกาสเรียนรู้หรือไม่มีแหล่งเรียนรู้ เช่น สุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ ร่างกายมนุษย์และพัฒนาการ แต่มีเพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น

ความรู้เรื่องเพศ ความรู้เรื่องเพศประกอบด้วย ความรู้ด้านเพศศึกษาแนวทางวิชาการสากลของเพศวิถีศึกษา 8 มิติ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมวิจัยมีความรู้ที่ถูกต้อง โดยประเด็นการศึกษาที่ผู้เข้าร่วมวิจัยมีความรู้ที่ถูกต้องมากที่สุด ได้แก่ ประเด็นเพศสภาวะ ซึ่งมีความรู้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 91.6 รองลงมาได้แก่ ประเด็นเรื่องเพศวิถีและพฤติกรรมทางเพศ คิดเป็นร้อยละ 88.38 ต่อมาได้แก่ประเด็นด้านร่างกายมนุษย์และ

พัฒนาการ คิดเป็นร้อยละ 79.37 ในด้านที่มีความรู้ที่ถูกต้อง น้อยที่สุด ได้แก่ด้าน ค่านิยม สิทธิ วัฒนธรรมกับเพศวิถี คิดเป็นร้อยละ 32.12

ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการใช้แบบสอบถามปลายเปิด และการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ สามารถแบ่งประเด็นในการอธิบายเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ความรู้เรื่องเพศที่ผู้เข้าร่วมวิจัยได้เรียนรู้ในระบบ

ความรู้เพศศึกษาในระบบ คือ ความรู้ทางเพศศึกษาที่ได้รับระหว่างการเรียนการสอนผ่านระบบการศึกษาในโรงเรียน เช่น การศึกษาในบทเรียน การจัดอบรมในความรู้ในโรงเรียน โดยสรุปแล้วเนื้อหาความรู้เรื่องเพศที่ได้รับในระบบสามารถจำแนกออกเป็นเนื้อหาต่าง ๆ ได้แก่

ความรู้เรื่องเพศเกี่ยวกับสรีระวิทยา ผู้เข้าร่วมวิจัยให้ข้อมูลสอดคล้องกันคือ การสอนเรื่องเพศในระบบจะมีเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการอธิบายเกี่ยวกับสรีระร่างกายในเรื่องเพศ เช่น ลักษณะภายนอกของอวัยวะเพศชายและหญิง การเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศของวัยรุ่นเมื่อกำลังเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ ลักษณะพฤติกรรมทางเพศ เช่น การมีประจำเดือน การมีประจำเดือน เป็นต้น

ความรู้เรื่องเพศเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ ผู้เข้าร่วมวิจัยให้ข้อมูลว่า ในชั้นเรียนมีการสอนเรื่องเพศเกี่ยวกับระบบสืบพันธุ์ กลไกการปฏิสนธิและการตั้งครรภ์ เป็นต้น

การคุมกำเนิด ผู้เข้าร่วมวิจัยให้ข้อมูลว่า ในชั้นเรียนมีการสอนเรื่องเพศเกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิดในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ถุงยางอนามัยของผู้ชาย ยาคุมกำเนิดของผู้หญิง ระยะเวลาปลอดภัยในการคุมกำเนิด เป็นต้น

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผู้เข้าร่วมวิจัยให้ข้อมูลว่า ในชั้นเรียนมีการสอนเรื่องเพศเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะเอดส์

จริยธรรมและผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์ ผู้เข้าร่วมวิจัยให้ข้อมูลว่า ในชั้นเรียนมีการสอนเรื่องเพศเกี่ยวกับจริยธรรม ได้แก่ บทบาททางเพศ เช่น ผู้ชายควรเป็นสุภาพบุรุษ ให้เกียรติสุภาพสตรี ผู้หญิงควรมีความเป็นกุลสตรี ไม่ชิงสุกก่อนห่าม รวมถึงผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์ เช่น การได้รับเชื้อ HIV การท้องไม่พร้อม เป็นต้น

“ในระบบจากโรงเรียนจะสอนเรื่องสรีระ วิธีใส่ถุงยาง บทบาททางเพศความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี”

“เรียนรู้ผ่านโรงเรียนทางวิชาสุขศึกษาเรื่องสรีระ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกันความสนใจทางเพศ บทบาททางเพศที่ผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว”

“ในระบบสอนเรื่องของการใส่ถุงยาง ลักษณะอวัยวะเพศ การสอนยังเป็นรูปแบบตามค่านิยมและขนบธรรมเนียมของไทยคือผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว”

นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมวิจัยบางคนได้กล่าวถึงการที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ได้รับการอบรมจากวิทยากรภายนอกในเรื่องเพศศึกษา ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องเพศศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นที่เป็นข้อจำกัดที่เกิดขึ้น

ในการเรียนการสอนในห้องที่ผู้เข้าร่วมวิจัยหลายคนให้ข้อมูลตรงกันว่า เป็นการเรียนการสอนที่ไม่สามารถลงลึกในรายละเอียดที่เป็นรูปธรรม และเป็นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาเท่านั้น ผู้เข้าร่วมวิจัยให้ข้อมูลว่าได้รับความรู้จากการอบรมเพิ่มมากขึ้นในเรื่องของวิธีการการคุมกำเนิดแบบต่าง ๆ เช่น การเลือกขนาดของถุงยางอนามัย วิธีการใส่ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง ประเภทและวิธีการรับประทานยาคุมกำเนิด รวมถึงผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์

ความรู้เพศศึกษานอกระบบ

ความรู้เพศศึกษานอกระบบ คือ ความรู้ทางเพศศึกษาที่ได้รับที่ไม่ได้เกิดขึ้นผ่านระบบการศึกษาในโรงเรียน เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน รวมทั้งการหาความรู้ด้วยตัวเองและสื่อต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายความรู้เรื่องเพศที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ นอกระบบได้ดังนี้

ความรู้เรื่องเพศจากครอบครัว มีผู้เข้าร่วมวิจัยบางส่วนที่ได้ให้ข้อมูลว่า ครอบครัวมีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา แต่อย่างไรก็ตามความรู้เรื่องเพศที่ได้จากครอบครัวส่วนใหญ่จะเป็นการปลูกฝังเรื่องจริยธรรมและค่านิยมทางเพศที่ครอบครัวเห็นว่าดี เช่น การวางตัวทางเพศ การรักษาวลิตองตัวของผู้หญิง การคบเพื่อนและการมีแฟน และผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวนมากที่ไม่ได้กล่าวถึงบทบาทของครอบครัวในการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา

“เรียนรู้นอกระบบเกี่ยวกับการสำเร็จความใคร่ สื่อ ครอบครัว และเว็บไซต์ ถามแม่แม่ไม่ตอบเลย ต้องไปหาความรู้เอง”

“ครอบครัวมีสอนเรื่องเพศแต่สอนน้อยมาก ในระบบสอนเรื่องสรีระเพศชายและหญิง นอกระบบจากเว็บไซต์ หนังสือ มักจะเป็นทัศนคติทางเพศความหลากหลายทางเพศ กลุ่มเพื่อนมักจะเป็นการเล่าสู่กันฟังเกี่ยวกับเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์และจากการดูหนังโป๊”

“ในระบบมีการสอนเรื่องของการปฏิบัติตนให้เหมาะสมทางเพศ ครอบครัวปลูกฝังเรื่องบทบาททางเพศ”

“ครอบครัวจะเป็นคุณแม่และยายที่มาสอนเรื่องของการมีประจำเดือนในครั้งแรกว่าควรปฏิบัติอย่างไรการดูแลรักษาความสะอาด”

“ครอบครัวและโรงเรียนสอนเรื่องของการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการเป็นผู้หญิงโดยเฉพาะเวลาอยู่กับเพศตรงข้าม ไม่ปล่อยเนื้อปล่อยตัว ให้เกียรติซึ่งกันและกัน รวมทั้งสอนการเรียนรู้เรื่องของระบบสืบพันธุ์โรคทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันการคุมกำเนิดโดยวิธีการต่าง ๆ”

ความรู้เรื่องเพศจากกลุ่มเพื่อน ความรู้เรื่องเพศจากกลุ่มเพื่อนเป็นแหล่งความรู้ที่ผู้เข้าร่วมวิจัยให้ข้อมูลตรงกันว่าเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องเพศที่ได้ข้อมูลเรื่องเพศค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเรื่องเพศที่ไม่สามารถได้รับข้อมูลหรือคำตอบจากแหล่งอื่น ๆ เช่น ในการเรียนการสอนในชั้นเรียนและจากครอบครัว ดังนั้นความรู้เรื่องเพศที่ได้จากกลุ่มเพื่อนจึงเป็นความรู้ในเรื่องของเพศในด้านความสัมพันธ์

พฤติกรรมทางเพศ การแสดงออกทางเพศ การคบแฟน รวมถึงการบำบัดความต้องการทางเพศและเพศสัมพันธ์
ตัวอย่างของคำตอบที่กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัย เช่น

“ได้ทราบเรื่องของการฝันเปียกว่าเป็นอย่างไรจากเพื่อนผู้ชาย”

“บางทีเราก็ได้เรียนรู้เรื่องเพศจากการศึกษาประสบการณ์ทางเพศจากรุ่นพี่”

“เราได้เรียนรู้คำศัพท์ที่ใช้เรียกในการมีเพศสัมพันธ์คำต่าง ๆ บางครั้งก็เรียนรู้การมีเพศสัมพันธ์
จากเพื่อน”

“ได้เรียนรู้เรื่องของการช่วยตัวเองจากเพื่อนผู้ชาย และการมีเพศสัมพันธ์จากการแชร์
ประสบการณ์จากเพื่อน”

ความรู้เรื่องเพศจากสื่อต่าง ๆ สื่อต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย ณ ปัจจุบันเป็นแหล่งความรู้เรื่องเพศที่
ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องเพศที่ได้รับข้อมูลเรื่องเพศมากที่สุดทั้งทางตรงและ
ทางอ้อม โดยทางตรงได้แก่การได้รับความรู้เรื่องเพศในประเด็นต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การคุมกำเนิดแบบต่าง ๆ
ประสบการณ์ทางเพศ การบำบัดความต้องการทางเพศด้วยตนเอง การมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ผ่านช่องทางสื่อ
ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อออนไลน์ในช่องทางต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผ่านทาง YouTube
Podcast Twitter เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการได้รับความรู้ทางเพศทางอ้อมผ่านสื่อ ได้แก่เรื่องความรัก ความ
หลากหลายทางเพศ พฤติกรรมทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์ ผ่านทางละครและนิยายต่าง ๆ

“รู้จักการฝังยาคุม ทาทางในการทำกิจกรรมทางเพศจากนิยายและ twitter”

“รู้จัก กระบวนการการมีเพศสัมพันธ์ การ oral sex จากเว็บไซต์ต่าง ๆ”

“ศึกษาด้วยตัวเองผ่านสื่อ เช่น อ่านจากหนังสือ ฟัง Podcast ดู YouTube เกี่ยวกับปัญหาทาง
เพศต่าง ๆ การใช้เช็กล์ทอย การช่วยตัวเองในสังคมไทย”

“ส่วนใหญ่เรียนรู้เรื่องเพศจากเพื่อนและการศึกษาด้วยตัวเองจากอินเทอร์เน็ต”

“ความรู้เรื่องเพศได้มาจากการอ่านหนังสือและเว็บไซต์ต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการสำเร็จความใคร่
ด้วยตัวเองการคำนวณรอบเดือน ความผิดปกติทางเพศ เรียนรู้การมีเพศสัมพันธ์จากละครและ
ภาพยนตร์”

“ส่วนใหญ่ศึกษาด้วยตัวเองผ่านเว็บไซต์และเพื่อนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องของการมีเช็กล์ เรียนรู้การใช้
เรื่องของยาคุมฉุกเฉิน”

“เรียนรู้จากทวิตเตอร์ในเรื่องประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์การตอนการเตรียมตัวก่อนมี
เพศสัมพันธ์”

จากคำตอบของผู้เข้าร่วมวิจัยจะเห็นได้ว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศทั้งใน
ระบบที่สอนในโรงเรียนและนอกระบบผ่านทางกลุ่มเพื่อน ครอบครัว และสื่อต่าง ๆ ซึ่งการเรียนในระบบใน

เรื่องเพศศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะการเรียนรู้ที่เป็นเนื้อหาด้านสรีรวิทยา เรื่องของผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันตัวจากการมีเพศสัมพันธ์เบื้องต้น และรวมถึงเรื่องของการปลูกฝังแนวคิดด้านจริยธรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดเรื่องของการรักนวลสงวนตัวของผู้หญิง การวางตัวที่เหมาะสมทางเพศ เป็นต้น ซึ่งเป็นการได้รับความรู้เรื่องเพศเพียงส่วนหนึ่ง แต่ก็มีผู้เข้าร่วมวิจัยหลายคนให้คำตอบว่า ความรู้เรื่องเพศศึกษาส่วนใหญ่จะเรียนรู้จากนอกห้องเรียน ทั้งกระบวนการการเรียนรู้จากบุคคลรอบตัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกลุ่มเพื่อนหรือรุ่นพี่ที่จะแชร์ประสบการณ์ที่เป็นลักษณะประสบการณ์ทางเพศโดยตรงซึ่งไม่สามารถหาข้อมูลส่วนนี้ได้จากการเรียนในชั้นเรียน ในขณะที่ครอบครัวบทบาททางการสอนหรือให้ความรู้เรื่องเพศส่วนใหญ่แล้วจะมีทิศทางคล้ายกับการสอนในระบบ นั่นคือการเตรียมตัวในการเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ การวางตัวทางเพศที่เหมาะสมรวมถึงจริยธรรมทางเพศต่าง ๆ ที่ครอบครัวกำหนด

ประเด็นทางเพศที่ควรสอนในวัยรุ่น และรูปแบบการเรียนการสอนเรื่องเพศที่วัยรุ่นสนใจ

ผู้วิจัยได้สอบถามผู้เข้าร่วมวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาประเด็นทางเพศลักษณะใดที่วัยรุ่นสนใจและคิดว่าเป็นประโยชน์ รวมถึงรูปแบบการเรียนการสอนเรื่องเพศที่ตรงกับความต้องการของวัยรุ่น ซึ่งมีข้อมูลดังนี้

ประเด็นทางเพศที่ควรสอนในวัยรุ่น

ผู้เข้าร่วมวิจัยซึ่งกำลังอยู่ในช่วงของวัยรุ่นได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นทางเพศต่าง ๆ ที่วัยรุ่นปัจจุบันควรมีโอกาสได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งโดยส่วนมากมักจะเป็นประเด็นที่เป็นข้อจำกัดในการเรียนการสอนในโรงเรียนที่ไม่สามารถสอนในประเด็นเหล่านี้ได้และโดยส่วนมากวัยรุ่นจะหาคำตอบในประเด็นเหล่านี้ด้วยตนเองผ่านกลุ่มเพื่อนหรือแหล่งข้อมูลออนไลน์ ประเด็นทางเพศที่วัยรุ่นสนใจสามารถแบ่งออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

การคุมกำเนิดที่ถูกต้องและวิธีการที่ชัดเจน ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนหนึ่งเล็งเห็นว่า ปัญหาของวัยรุ่นส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นแล้วแต่เป็นปัญหาที่เกิดจากผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ขาดการป้องกันที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงเห็นว่าการให้ข้อมูลเรื่องของการคุมกำเนิดที่ถูกต้องด้วยวิธีการที่ชัดเจนน่าจะเป็นหนทางที่จะช่วยลดปัญหาของวัยรุ่นที่เกิดจากผลกระทบเรื่องเพศได้ยกตัวอย่างคำตอบที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวถึง เช่น

“ควรสอนวิธีการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง เพื่อให้วัยรุ่นรู้จักวิธีป้องกันตนเองเมื่อมีเพศสัมพันธ์”

“ควรสอนเรื่องของการคุมกำเนิดเน้นเรื่องของความหลากหลายทางเพศ”

“วัยรุ่นควรมีความรู้เรื่องของการคุมกำเนิดและการป้องกันโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์รวมถึงการกำหนดผลที่จะตามมาก่อนตัดสินใจจะมีเพศสัมพันธ์”

“ควรสอนเรื่องของการคุมกำเนิดและการป้องกันที่ถูกต้องแทนการไปห้ามไม่ให้มีเพศสัมพันธ์”

การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย สืบเนื่องจากปัญหาที่เกิดจากผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยจึงเป็นประเด็นทางเพศอีกประเด็นหนึ่งที่วัยรุ่นให้ความสนใจและมองว่าการสอนเรื่องวิธีการมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้องปลอดภัยให้กับวัยรุ่นเป็นสิ่งที่วัยรุ่นต้องศึกษาข้อมูลด้วยตัวเองเป็น

หลัก ซึ่งอาจจะทำให้ขาดความเข้าใจที่ถูกต้องและนำไปสู่ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่มีเพศสัมพันธ์โดยขาดการป้องกันที่ถูกต้องตามมา

“ควรสอนเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ การตอบสนองความต้องการทางเพศที่ถูกวิธี”

“ควรสอนเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์และวิธีการป้องกันที่ถูกต้อง นอกจากนี้ควรสอนในเรื่องของการป้องกันในการมีเพศสัมพันธ์ ผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์รวมถึงการดูแลสุขภาพอนามัยที่ถูกต้อง”

“เรื่องที่ควรสอนคือการมีเพศสัมพันธ์ ความหลากหลายทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ”

“สิ่งที่ควรสอนวัยรุ่นคือเรื่องของการสำเร็จความใคร่และการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์เพราะความต้องการทางเพศเป็นเรื่องธรรมชาติจึงควรสอนให้มีการจัดการที่ถูกต้องไม่ใช้การหลีกเลี่ยงหรือพยายามปกปิด”

“ประเด็นเรื่องของความสัมพันธ์และการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นเป็นประเด็นที่ควรให้การศึกษาวัยรุ่นมากที่สุด”

ความรักและการจัดการกับอารมณ์ นอกจากเรื่องของการคุมกำเนิดและการมีเพศสัมพันธ์แล้ว ประเด็นเรื่องของการรักและการจัดการอารมณ์เมื่อเกิดความรักเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ผู้เข้าร่วมวิจัยให้คำตอบว่าควรเป็นประเด็นที่ควรสอนในวัยรุ่น เนื่องจากผู้เข้าร่วมวิจัยเห็นว่า ความรักมักนำไปสู่เรื่องของพฤติกรรมทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งหากจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นขณะที่เกิดความรักไม่เหมาะสม อาจนำไปสู่การเกิดปัญหาทางเพศตามมาภายหลังได้ ตัวอย่างความคิดเห็น เช่น

“อยากให้สอนเรื่องความรัก เพราะความรู้สึกรักรู้สึกชอบนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์และปัญหา การจัดการอารมณ์ การมีเพศสัมพันธ์ การป้องกัน”

“ควรสอนเรื่องความรักและความหลากหลายทางเพศในความรัก”

“ควรสอนเรื่องของการรักและเทคโนโลยี ความรักบนโลกอินเทอร์เน็ตผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากความรักในอินเทอร์เน็ต”

“อยากให้สอนวัยรุ่นในประเด็นเรื่องความรัก เพื่อให้สามารถเข้าใจความรักและอยู่กับความรักด้วยความเข้าใจ”

“ควรสอนเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์และความรัก เรื่องการจัดการอารมณ์ที่เกิดจากความรัก ดีกว่ามาสอนเรื่องให้เด็กรักจนลวงตัว ควรเปลี่ยนมาสอนมาให้เด็กรู้จักรักตัวเอง”

“สิ่งที่ควรสอนวัยรุ่นคือเรื่องความรักและการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นเป็นวัยของการอยากรู้อยากลอง เพราะเชื่อว่าการที่ได้รู้ความรักที่ดีจะนำไปสู่ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ที่น้อยลง”

ธรรมชาติของความเป็นเพศและความหลากหลายทางเพศ ประเด็นสุดท้ายที่ผู้เข้าร่วมวิจัยเห็นว่าควรจะมีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับวัยรุ่นคือ ลักษณะของความเป็นเพศตามธรรมชาติทั้งเพศชายและเพศหญิง รวมถึงความเข้าใจถึงความหลากหลายทางเพศและความเท่าเทียมกันทางเพศในโลกที่มีความหลากหลายทางเพศ เนื่องจากปัจจุบันไม่ได้มีการแบ่งเพศแค่เพียงชายหรือหญิงเท่านั้น แต่ปัจจุบันมนุษย์มีอิสระในการที่จะเลือกว่าตัวเองจะเป็นเพศใด การสอนให้เข้าใจธรรมชาติของความเป็นเพศและความหลากหลายทางเพศจึงน่าจะช่วยให้วัยรุ่นซึ่งกำลังอยู่ในช่วงของการค้นหาอัตลักษณ์ทางเพศ ได้เข้าใจลักษณะธรรมชาติของความเป็นเพศและยอมรับในความเป็นเพศของตนเองและผู้อื่นได้ง่ายขึ้น

“ควรสอนเรื่องของธรรมชาติของความเป็นผู้ชายและผู้หญิง ความหลากหลายทางเพศและความเท่าเทียมทางเพศ”

“สิ่งที่อยากให้สอนคือการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย สอนเรื่องเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกัน การทำงานของระบบสืบพันธุ์ ผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังควรสอนวัยรุ่นเรื่องของความหลากหลายทางเพศ เพราะปัจจุบันนี้ไม่ได้มีแค่เพศชายและหญิงเท่านั้น ตอนนี้เริ่มเปิดกว้างเรื่องเพศทางเลือกที่เรียกว่า LGBTQ+ ซึ่งในช่วงวัยรุ่นตอนต้นอาจจะยังไม่เข้าใจในส่วนนี้ในช่วงของการค้นหาตัวเอง”

รูปแบบการเรียนการสอนเรื่องเพศที่เหมาะสม

วิธีการที่จะให้วัยรุ่นได้มีความรู้ความเข้าใจทางเพศที่ถูกต้องนั้น วิธีการสอนที่ทำให้วัยรุ่นเข้าถึงข้อมูลเรื่องเพศตามความต้องการของตนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งในหัวข้อของการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยรุ่นนั้น ผู้วิจัยขอแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ ประเด็นด้านตัวผู้สอน วิธีการสอน และประเด็นด้านสื่อการสอน

ลักษณะของผู้สอน ลักษณะของผู้สอนที่ผู้เข้าร่วมวิจัยให้ความเห็นคือ ผู้สอนที่ดีควรมีทัศนคติทางเพศที่เปิดกว้าง เนื่องจากผู้เข้าร่วมวิจัยเห็นว่าที่ผ่านมาจากประสบการณ์การเรียนเรื่องเพศผู้สอนมักที่จะยึดยึดทัศนคติทางเพศที่ผู้สอนเห็นว่าดีเพื่อให้ผู้เรียนยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติตาม เช่น เรื่องของการรักษาวงสรวงตัว หรือการมีพฤติกรรมทางเพศที่ตรงกับเพศร่างกาย หรือผู้สอนบางคนอาจจะมองว่าการที่วัยรุ่นพูดคุยกันเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ไม่ควรพูดคุยในวัยนี้ เลยทำให้วัยรุ่นไม่กล้าที่จะพูดคุยหรือซักถามในประเด็นทางเพศที่วัยรุ่นสนใจ ดังนั้นผู้เข้าร่วมวิจัยจึงมีความเห็นว่าผู้สอนควรมีลักษณะที่ยืดหยุ่นและไม่ควรยึดติดกับกรอบปฏิบัติทางเพศแบบเดิม ๆ ซึ่งทำให้วัยรุ่นไม่กล้าที่จะพูดคุยเรื่องทางเพศได้อย่างเปิดเผย เนื่องจากกลัวว่าเป็นเรื่องที่ผิดและไม่สมควรและอาจถูกมองว่าเป็นคนไม่ดี นอกจากนี้แล้วผู้สอนควรมีทักษะในการสร้างบรรยากาศในการมีส่วนร่วม พูดคุยซักถามและกระตุ้นให้เกิดการคิด รวมทั้งสามารถให้คำตอบกับข้อสงสัยทางเพศกับวัยรุ่นที่เป็นรูปธรรมได้ ตัวอย่างความเห็นของผู้เข้าร่วมวิจัย เช่น

“การสอนที่ดีเริ่มจากผู้สอนที่มีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องเพศ ไม่มองเป็นเรื่องน่าอาย เปิดใจกว้าง ยอมรับความหลากหลาย กระตุ้นให้วัยรุ่นอยากรู้ตั้งแต่อ่อนเข้าเรียน มีช่องทางให้ได้กขอ คำปรึกษาเป็นรายบุคคลได้รวมถึงมีทักษะในการกระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกถึงความคิดเห็นของตนเองกล้าที่จะซักถามข้อสงสัยหรือกังวลใจมีสื่อการสอนที่น่าสนใจเป็นบรรยากาศของการพูดคุย แบบสบายๆ”

“ผู้สอนควรสอนให้เป็นรูปธรรม มีตัวอย่างให้ดู ไม่ยึดติดกับกรอบการปฏิบัติทางเพศแบบเดิม การสอนที่ดีควรเปิดรับฟังทุกเรื่องเกี่ยวกับเพศพูดคุยกันได้อย่างเป็นธรรมชาติไม่ยึดเยียดความคิด หรือทัศนคติทางเพศของผู้สอน สามารถพูดคุยโต้ตอบกันได้ทุกเรื่องที่สงสัย”

“การสอนที่ดีผู้สอนควรพูดเรื่องเพศให้ดูเหมือนเป็นเรื่องปกติ ไม่มีอคติ เปิดโอกาสให้พูดคุยเรื่อง เพศไม่ใช่เฉพาะแค่เรื่องเซ็กส์ สามารถพูดคุยเรื่องส่วนตัวได้”

“ห้องเรียนที่ดีควรมีความยืดหยุ่นเป็นกันเองไม่เป็นทางการมากเกินไป ผู้สอนสามารถเข้าถึงง่าย ในการตอบคำถามหรือพูดคุยเปิดโอกาสให้ซักถามและรับฟังอย่างจริงจัง”

“ผู้สอนควรบอกถึงข้อดีข้อเสีย ไม่ใช่ห้ามนู่นนี่แล้วไม่อธิบายเหตุผลเพราะมองว่ายังเป็นเด็ก อยากรู้ให้มีการเปิดกว้างเรื่องเพศมากขึ้นบวกกับการเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ”

วิธีการสอน นอกจากลักษณะของผู้สอนที่ดีแล้ว วิธีการสอนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการสอน เรื่องเพศซึ่งเป็นการสอนที่มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากการสอนในวิชาทั่วไปอื่น ๆ เนื่องจากเรื่องเพศมักจะถูก มองว่าเป็นเรื่องน่าอายและไม่ควรพูดคุยกันอย่างเปิดเผย ซึ่งอาจจะทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนเต็มไปด้วยความอึดอัด ดังนั้นวิธีการสอนที่ดีจึงเป็นวิธีการสอนที่สามารถสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกัน ไม่ มีการตัดสินและเคารพความแตกต่างหลากหลายทางความคิด รวมทั้งมีรูปแบบการสอนที่เป็นรูปธรรม ผู้เข้าร่วมวิจัยได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับวิธีการสอนเรื่องเพศไว้ เช่น

“การสอนที่ดีควรเป็นการเปิดโลกการให้ซักถามโดยที่ผู้สอนไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด เพราะ ส่วนใหญ่ถ้าพูดเรื่องเพศผู้ใหญ่มักจะตัดสินว่าแบบนี้ไม่ดีเลยทำให้ถูกมองในแง่ลบ ห้องเรียนที่ดีจึง ควรมีการถามตอบแบบอิสระมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันสามารถแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ได้โดยที่ไม่รู้สึกผิดหรือเขินอาย”

“การสอนที่ดีควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เปิดกว้าง มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตั้ง คำถามให้คิดวิเคราะห์ตามได้”

“ห้องเรียนควรพูดคุยได้ทุกประเด็นตอบคำถามได้อย่างตรงไปตรงมา ไม่มีการปิดกั้นและพยายาม ทำความเข้าใจในความแตกต่าง ไม่ต้องมีความเป็นทางการมากนัก”

“การสอนที่ดีควรเป็นการสอนที่เป็นรูปธรรม อยากรู้ให้มีการสอนเรื่องทักษะมากกว่าเรียนรู้แต่ ในทฤษฎีอย่างเดียว เช่นการป้องกันต่าง ๆ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและหากิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในห้องเรียน”

“การสอนต้องสามารถพูดได้อย่างตรงไปตรงมา ความเป็นกันเองสนุกและน่าสนใจ และสอนให้รู้ว่าเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องน่ากลัวทำให้ไม่เกิดความเขินอาย”

“ห้องเรียนเพศศึกษาควรเป็นการพูดคุยการเปิดหัวข้อสนทนาในเรื่องเพศต่าง ๆ และร่วมกันอภิปรายความเห็น เพราะความคิดของเราไม่เหมือนกัน ถ้ามีอาจารย์ผู้สอนร่วมอภิปรายด้วยจะทำให้เห็นความแตกต่างทางความคิดในช่วงวัยที่ต่างกัน และอาจมีสื่อประกอบการเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรมทำให้เกิดความสนใจ”

สื่อการสอน สื่อการสอนเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาเรื่องเพศถูกมองว่าเป็นเรื่องน่าอาย สื่อการสอนเรื่องเพศที่มีลักษณะชัดเจนเป็นรูปธรรมจึงอาจถูกมองว่าเป็นเรื่องการนำเสนอสิ่งลามกหยาบคาย ผู้เข้าร่วมวิจัยจึงให้ความเห็นว่า ควรมีลักษณะของการใช้สื่อการสอนเรื่องเพศใหม่ๆ ที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมและทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นสื่อการสอนที่เป็นอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ หรือสื่อการสอนที่เป็นวีดิทัศน์ หรืออาจจะเป็นกรณีศึกษาที่ทันต่ยุคสมัย นอกจากนี้ผู้สอนควรมีสื่อที่เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนโดยตรงในกรณีที่ผู้เรียนไม่กล้าถามผู้สอนในชั้นเรียนเนื่องจากเรื่องทางเพศสำหรับบางคนอาจจะยังเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่อยากเปิดเผยหรือมองว่าเป็นเรื่องน่าอาย ดังนั้นการมีช่องทางให้ผู้เรียนสามารถติดต่อสอบถามเพื่อหาคำตอบเรื่องเพศทั้งการเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนซักถามโดยตรงและเปิดโอกาสให้สามารถซักถามประเด็นที่ผู้เรียนเกิดข้อสงสัยแต่ไม่กล้าที่จะหาคำตอบโดยตรงจึงเป็นสิ่งจำเป็น เช่น การให้ถามผ่านจดหมายหรือกล่องรับข้อความส่วนตัว ข้อคิดเห็นในประเด็นสื่อการสอน เช่น

“การสอนเรื่องเพศที่ดีควรจะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นสามารถนำเรื่องที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อาจจะมีเรื่องของกรณีศึกษาประกอบ”

“การเรียนการสอนที่ดีควรเป็นเนื้อหาที่ทันสมัยกับสังคม เช่น การใช้เทคโนโลยีและแอปพลิเคชันต่าง ๆ เป็นการเรียนรู้แบบเปิดกว้างโดยสอนให้รู้ว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติ”

“ควรเป็นการสอนที่สามารถนำมาปรับใช้ได้จริง ๆ มีสื่อหรือการยกตัวอย่างประกอบและกระตุ้นให้เกิดการคิด”

“การสอนที่ดีควรเป็นเรื่องที่ทันสมัยมีกรณีศึกษาเปิดโอกาสให้พูดคุยโต้เถียงกัน ห้องเรียนควรจัดให้ผู้สอนสามารถเข้าถึงและสอบถามความเห็นของผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง”

“การสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสถามโดยอาจจะใช้วิธีให้เขียนคำถามและส่งในกล่องขอคำปรึกษา มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม”

“ใช้สื่อออนไลน์เข้ามาสอน ควรบรรจุการสอนเรื่องเพศศึกษาเป็นรายวิชาเรียน โดยสอนเรื่องกลไกร่างกาย ความสุขที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางเพศ การรับผิดชอบต่อตัวเองและคนอื่น ความรุนแรงเรื่องเพศความหลากหลายทางเพศการเหยียดเพศสนิยมทางเพศแบบต่าง ๆ การถูก

ล่องละเมิดทางเพศอันตรายของเรื่องเพศในโลกออนไลน์ ปัญหาทางเพศต่าง ๆ การจัดการ
อารมณ์เมื่อผิดหวังจากความรัก”

บทสรุปและการอภิปราย

จากผลการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้เรื่องเพศและความรู้เรื่องเพศของนิสิตจิตวิทยาซึ่งอยู่ในช่วงของวัยรุ่นโดยสามารถแบ่งประเด็นการสรุปออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจดังนี้

โรงเรียนไม่สามารถให้คำตอบที่วัยรุ่นสงสัยในเรื่องเพศได้ครอบคลุม

“ความรู้เรื่องเพศมาจากการศึกษานอกระบบถึง 90 เปอร์เซ็นต์ อีก 10 เปอร์เซ็นต์มาจากการศึกษาในระบบ ส่วนมากจะเรียนรู้จากข้างนอกมาก่อนถึงมาเรียนรู้ในระบบทีหลัง การเรียนรู้ในระบบจึงเป็นในเรื่องของฮอโมนเรื่องของกลไกการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ”

“ส่วนตัวมองว่าวิชาสุขศึกษาไม่ค่อยตอบโจทย์กับความรู้อะไรเพราะหนังสือบางทีก็ล้าสมัยไปแล้วซึ่งนักเรียนก็รู้อยู่แล้วว่าควรทำอะไร”

จากการศึกษาพบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับข้อมูลเรื่องเพศจากโรงเรียนในประเด็นที่คล้ายๆกัน โดยจะเน้นไปที่การเข้าใจถึงสรีระทางเพศที่เกิดขึ้นในวัยรุ่น การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่วัยรุ่นคิดว่าตนเองรู้อยู่แล้ว รวมถึงเรื่องของการปลูกฝังจริยธรรมความดีงามทางเพศโดยเฉพาะเรื่องของการรักษาวลสงวนตัวของเด็กผู้หญิง ซึ่งเป็นความคิดในการให้ความรู้เรื่องเพศในกรอบเดิมคือมองว่าเรื่องทางเพศเป็นเรื่องที่เด็กและวัยรุ่นไม่ควรไปยุ่งเกี่ยว การมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นที่เป็นเรื่องต้องห้ามและไม่ควรทำ หรือวัยรุ่นไม่ควรที่จะสนใจในเรื่องเพศมากเกินไป ทำให้วัยรุ่นในปัจจุบันซึ่งอยู่ในยุคของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ง่ายและมากขึ้น เกิดข้อสงสัยในประเด็นทางเพศที่พบเห็นหรือเกิดขึ้นกับตัวเองแต่ไม่สามารถหาคำตอบได้จากการเรียนในโรงเรียน เช่น การบำบัดความต้องการทางเพศด้วยตัวเอง ความต้องการทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์ ทำให้เด็กและวัยรุ่นต้องแสวงหาคำตอบเรื่องเพศด้วยตนเองจากการเรียนรู้จากการแชร์ประสบการณ์จากกลุ่มเพื่อนหรือรุ่นพี่ที่มีประสบการณ์โดยตรง

“ความรู้เรื่องเพศมีอยู่ในวิชาสุขศึกษาเบื้องต้น แต่ในความรู้ที่ถูกต้องและลึกไปกว่านั้นไม่มีสอนในระบบเช่นการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก”

การได้ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นนิยายหรือ ละคร ภาพยนตร์หรือแม้แต่สื่อลามกที่มีเนื้อหาทางเพศโดยตรง ซึ่งความรู้ดังกล่าวมีทั้งความรู้ที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง และการให้การศึกษาร่องเพศในแนวที่เป็นสิ่งที่ปกปิดลับไม่ควรเปิดเผยยิ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กและวัยรุ่นอยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศมากขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับพฤติกรรมตามวัยของวัยรุ่นที่มีลักษณะของการอยากรู้อยากเห็นและสนใจเรื่องเพศเป็นธรรมชาติอยู่แล้ว ดังนั้นหากว่าสถาบันการศึกษายังไม่สามารถที่จะหาช่องทางที่จะสื่อสารให้

ความรู้กับผู้เรียนในเรื่องเพศที่ถูกต้องและเปิดเผยขึ้น จะยังเป็นการผลักดันให้ผู้เรียนไปแสวงหาความรู้ในสิ่งที่ตัวเองสนใจแล้วไม่สามารถหาคำตอบได้จากการหาข้อมูลนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นความรู้ที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียนมากกว่า

ครอบครัวพลาดโอกาสที่จะให้คำตอบหรือสอนเรื่องเพศ

“เรื่องเพศบางเรื่องคุยกับพ่อแม่เขาก็ไม่ตอบ เลยต้องไปค้นหาความรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อและเว็บไซต์ต่าง ๆ”

ครอบครัวนับเป็นสถาบันหลักที่มีความสำคัญในการให้ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ (Turnbull, 2008) โดยการสอนเพศศึกษาไม่จำเป็นจะต้องรอให้เด็กเข้าระบบการเรียนในโรงเรียนก่อนถึงค่อยสอนให้เด็กมีความรู้ในเรื่องนี้ ครอบครัวสามารถที่จะเป็นผู้ที่ให้ความรู้เรื่องเพศได้ตั้งแต่ในวัยเด็กเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย (ธนรัตน์, 2563) แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเรื่องเพศถูกมองว่าเป็นเรื่องที่น่าอายและไม่ควรนำมาพูดคุยกันในที่แจ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริบทของครอบครัวที่มองว่าการพูดคุยเรื่องทางเพศกับเด็กเป็นเรื่องน่าอายและไม่ควร จึงทำให้การสื่อสารเรื่องเพศระหว่างครอบครัวไม่สามารถที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้เรื่องเพศที่มีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้ขึ้นกับองค์ประกอบทั้งตัวพ่อแม่เองที่มีความยากลำบากในการพูดคุยเรื่องเพศกับลูกและในส่วนของลูกที่คิดว่าพ่อแม่ไม่สามารถให้คำตอบกับตนเองในเรื่องนี้ได้ จึงทำให้ครอบครัวที่ถือว่าเป็นสถาบันหลักในการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศขาดโอกาสในการที่เป็นแหล่งให้ความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้องกับผู้เรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ Kahn ที่กล่าวว่า การที่ครอบครัวไม่สามารถให้คำตอบเรื่องเพศกับลูกได้ นำไปสู่การทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องเพศที่ไม่ถูกต้อง (Kahn, 2020) ในขณะเดียวกันเนื้อหาการพูดคุยเรื่องเพศที่พ่อแม่มักจะคุยกับลูกส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาที่ไม่ได้แตกต่างจากที่ลูกได้รับจากที่โรงเรียน เช่น การดูแลทำความสะอาดสุขอนามัย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของค่านิยมทางเพศตามกรอบของผู้ใหญ่ที่ปฏิบัติตามกันมา สอดคล้องกับการศึกษาของราตรี อร่ามศิลป์ ที่กล่าวไว้ว่า เนื้อหาในการพูดคุยเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกที่เป็นวัยรุ่นส่วนใหญ่เป็นการเตือนไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและเรื่องการรักษาสุขอนามัยทางเพศ (ราตรี อร่ามศิลป์, 2559)

เทคโนโลยีกับการเรียนรู้เรื่องเพศ

เป็นที่ทราบกันว่าปัจจุบันนี้เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์เป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับวัยรุ่นที่มีการใช้เทคโนโลยีในการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลข่าวสารที่มาจากข้อมูลจากออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันและเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น YouTube Podcast Twitter ดังนั้นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศที่วัยรุ่นไม่สามารถหาคำตอบได้จากโรงเรียนหรือแม้แต่การปรึกษาผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์ที่ตัววัยรุ่นเองคิดว่ามีความน่าเชื่อถือเช่นพ่อแม่ผู้ปกครองหรือคุณครู จึงหาคำตอบด้วยตัวเองจากแหล่งข้อมูลที่วัยรุ่นมีความถนัดในการเข้าถึงข้อมูล จากการศึกษาผู้เข้าร่วมวิจัยได้ให้ข้อมูลว่าข้อมูลเรื่องเพศส่วนใหญ่ได้มาจากการรับรู้ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแอปพลิเคชัน Twitter ซึ่งเป็นกลุ่มสังคมออนไลน์ที่มีการแชร์ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศและมีการ

แลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูลต่อกันไป ทำให้วัยรุ่นสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและแสวงหาคำตอบที่ตัวเองสนใจเกี่ยวกับเรื่องเพศได้ง่ายและรวดเร็ว

“ที่ผ่านมามีการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศจะรู้จากนอกระบบเกือบทั้งหมด โดยเรียนรู้เรื่องความรัก ความหลากหลายทางเพศจากการ์ตูนและนิยาย โดยเฉพาะทวีตเตอร์ที่ทำให้เข้าใจอะไรหลายๆอย่างเพิ่มขึ้นเปิดมุมมองคำศัพท์ที่นิยมใช้ในการมีเพศสัมพันธ์ วิธีการมีเพศสัมพันธ์การใช้เจลหล่อลื่น การเล่าโลกก่อนมีเพศสัมพันธ์”

จากคำตอบจะเห็นได้ว่าสื่อสังคมและแอปพลิเคชันออนไลน์เป็นช่องทางสำคัญในการได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นเนื่องจากเป็นช่องทางที่เข้าถึงได้ง่ายและสามารถค้นหาและถามตอบได้อย่างเปิดเผยและไม่รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่น่าอายหรือไม่ควรพูด ในทางตรงข้ามวัยรุ่นกลับพบว่าในประเด็นทางเพศที่ตัวเองสนใจยังมีผู้คนอีกจำนวนมากที่มีความสนใจในประเด็นเรื่องเพศที่คล้ายคลึงกับความสนใจของตัวเอง นอกจากนี้ยังสามารถได้รับรู้ข้อมูลใหม่ๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศที่ตนไม่รู้มาก่อนจากการอ่านข้อมูลที่ถูกแชร์และส่งต่อกันในสื่อสังคมออนไลน์ จึงทำให้การศึกษาหาข้อมูลเรื่องเพศในวิธีการนี้เป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่นและมีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศของวัยรุ่นอย่างมาก ดังนั้นการที่ผู้สอนสามารถใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ได้ก็จะเป็นอีกช่องทางหนึ่งสำหรับการให้ข้อมูลเรื่องเพศที่ถูกต้อง รวมถึงเป็นช่องทางในการสื่อสารและทำความเข้าใจเรื่องเพศกับวัยรุ่นว่าทัศนคติต่าง ๆ ทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันเป็นอย่างไร แต่อย่างไรก็ตามเทคโนโลยีมีผลทำให้ทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากสามารถพบเห็นพฤติกรรมทางเพศได้ง่ายและบ่อยมากขึ้น ทำให้ทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศในแง่ของการตอบสนองถึงเรื่องของความพึงพอใจทางเพศมากกว่าที่จะมุ่งเน้นในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์แบบยั่งยืน (Kaviani, 2021)

วัยรุ่นต้องการความรู้เรื่องเพศที่เป็นรูปธรรมและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับพฤติกรรมทางเพศของตนเอง

วัยรุ่นมีทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศในบางประเด็นที่มีความแตกต่างจากผู้ใหญ่ ปัจจุบันวัยรุ่นมองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องใกล้ตัวและเป็นประเด็นที่พบเจอได้บ่อยในชีวิตประจำวัน เรื่องเพศไม่ใช่ประเด็นที่ต้องปกปิดหรือไม่ควรนำมาพูดคุยกัน ดังนั้นวัยรุ่นจึงมักจะมีประเด็นคำถามและความอยากรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศที่ตรงไปตรงมามากขึ้น เช่น เมื่อมีความต้องการทางเพศจะมีการบำบัดความต้องการทางเพศของตนเองอย่างไร หรือแม้แต่กระบวนการการมีเพศสัมพันธ์มีวิธีการอย่างไร เนื่องจากปัจจุบันวัยรุ่นพบเห็นพฤติกรรมทางเพศที่ค่อนข้างเปิดเผยและมีความหลากหลายมากกว่าเมื่อก่อน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความรักความหลากหลายทางเพศ การจัดการความต้องการทางเพศ หรือแม้แต่การมีเพศสัมพันธ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ Astle และคณะที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการให้ข้อเสนอแนะของผู้เรียนในการสอนเรื่องเพศศึกษาซึ่งพบว่าเนื้อหาที่เรียนในวิชาเพศศึกษายังไม่ได้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง (Astle, 2021) และการศึกษาของ Seiler-Ramadas ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการในการศึกษาเรื่องเพศว่าควรเป็นการสอนในเรื่องของข้อเท็จจริงและควรมีสื่อการสอนที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการอภิปรายแบบกลุ่ม (Seiler-Ramadas,

2021) นอกจากนี้บรรยากาศในการเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญ ผู้สอนจึงควรมีกลยุทธ์ในการสอนที่หลากหลายและบูรณาการข้อเท็จจริงกับความรู้สึกของผู้เรียนเข้าด้วยกัน (Seiler-Ramadas, 2020) ดังนั้นปัจจุบันวัยรุ่นจึงต้องการที่จะทราบข้อมูลเรื่องเพศที่ตรงไปตรงมา มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมและที่สำคัญความรู้เรื่องเพศต้องเป็นความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับพฤติกรรมทางเพศของตนเองเพื่อการตอบสนองต่อความต้องการของตนเองและสำหรับเป็นข้อมูลในการรับมือในการแก้ปัญหาทางเพศที่อาจเกิดขึ้นกับทั้งตนเองและบุคคลใกล้ชิดได้อย่างเหมาะสม

กรอบจริยธรรมของผู้ใหญ่กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

อุปสรรคอย่างหนึ่งสำหรับการเรียนรู้เรื่องเพศคือการที่ผู้ใหญ่ยังคงมีกรอบจริยธรรมทางเพศที่ตึงในมุมมองแบบผู้ใหญ่อยู่ซึ่งได้แก่ การมองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องของวัยรุ่น ไม่ใช่เรื่องของเด็กและวัยรุ่น การที่เด็กสนใจเรื่องเพศตั้งแต่เด็กเป็นเรื่องที่ไม่สมควร ดังนั้นในเด็กและวัยรุ่นจึงเป็นวัยที่มีกรอบปฏิบัติเรื่องเพศที่เข้มงวด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษานวลสงวนตัว แต่ความเป็นจริงแล้วพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันกลับมีพฤติกรรมทางเพศที่มีความหลากหลายและเปิดกว้างมากขึ้นกว่าเมื่อก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้เรื่องเพศ ความหลากหลายทางเพศ และการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดกับความคิดในเชิงจริยธรรมของผู้ใหญ่ ทำให้บางครั้งในการทำความเข้าใจเรื่องเพศจึงยังมีกรอบของจริยธรรมหรือความตึงเรื่องเพศที่ยังคงเข้ากันไม่ได้ ทำให้ผู้ใหญ่พยายามที่จะให้เด็กเข้าใจกรอบจริยธรรมทางเพศในแบบของผู้ใหญ่ แต่ในขณะเดียวกันเด็กและวัยรุ่นเองกลับมองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องของสิทธิและความต้องการส่วนบุคคล โดยวัยรุ่นส่วนหนึ่งคิดว่าทราบใดเรื่องเพศเป็นสิ่งที่ไม่ได้ทำให้คนอื่นเดือดร้อนหรือไปละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น เกิดขึ้นจากการยินยอมพร้อมใจของทั้งสองฝ่ายและมีการจัดการและป้องกันที่ดีก็ไม่น่าจะเป็นประเด็นที่มีปัญหาอะไร ในขณะเดียวกันการสั่งสอนปลูกฝังเรื่องจริยธรรมทางเพศที่เด็กและวัยรุ่นคิดว่าขัดกับค่านิยมทางเพศของตนเองกลับถูกมองว่าเป็นเรื่องของคนที่ผู้ใหญ่พยายามยึดเยียดความคิดของผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นความคิดที่ไม่ทันสมัยให้กับตนเอง

แต่อย่างไรก็ตาม นอกจากผู้ใหญ่จะไม่เข้าใจในทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของเด็กสมัยใหม่แล้วเด็กสมัยใหม่ยังคาดหวังและอยากให้ผู้ใหญ่เปลี่ยนความคิดและทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศให้ตรงกับยุคสมัยหรือมุมมองของตนด้วยเหมือนกัน ซึ่งในกรณีดังกล่าวทำให้เด็กและวัยรุ่นขาดการตระหนักและเคารพในความเห็นต่างของผู้ใหญ่เกี่ยวกับเรื่องเพศเช่นเดียวกัน เนื่องจากเห็นว่าจริยธรรมทางเพศแบบผู้ใหญ่เป็นเรื่องที่เก่าและไม่ทันสมัย ทำให้เกิดความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันแทนที่จะเข้าใจถึงความแตกต่างในทัศนคติทางเพศที่ต่างกัน ซึ่งหากสามารถพูดคุยและเรียนรู้เรื่องเพศได้อย่างปราศจากอคติ เป็นปัจจุบัน และเป็นรูปธรรมแล้ว ย่อมจะทำให้การเรียนรู้เรื่องเพศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ (Unis, 2020)

เกี่ยวกับผู้เขียน

ธนรัตน์ ทรงสมบูรณ์: อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กองบรรณาธิการ วอยซ์ทีวี. (2517). *ยูนิเซฟชี้ไทยอ่อนวิชาเพศศึกษา-กระทบทัศนคติเด็ก*. เข้าถึงได้จาก:
<https://www.voicetv.co.th/read/518344>
- บีบีซีไทย. (2517). *โรงเรียนไทย สอนเพศศึกษา ไม่ช่วยวัยรุ่นมีทักษะเรื่องเพศ*. เข้าถึงได้จาก:
<https://www.bbc.com/thai/thailand-40103687>
- ธนรัตน์ ทรงสมบูรณ์. (2563). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจิตวิทยาพฤติกรรมทางเพศ. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*
- วรภรณ์ บุญเชียง, วิลาวัลย์ เตือนราษฎร์, วรุณี พองแก้ว, & พิมพ์ภรณ์ กลั่นกลิ่น. (2013). ความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ และเจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศ. *Thai Journal of Nursing Council*, 28(1), 124-137. เข้าถึงได้จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/TJONC/article/view/9025>
- ราตรี อร่ามศิลป์, & วรณศิริ ประจันโน. (2559). การสื่อสารเรื่องเพศศึกษาของพ่อแม่กับลูกวัยรุ่นในครอบครัว. *วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ*, 3(2), 30-40.
- สำนักอนามัยเจริญพันธ์. (2561). *สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชนปี 2561* เข้าถึงได้จาก
http://rh.anamai.moph.go.th/ewt_news.php?nid=86&filename=index

ภาษาอังกฤษ

- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.). Washington, DC: Author.
- Astle, S., McAllister, P., Emanuels, S., Rogers, J., Toews, M., & Yazedjian, A. (2021). College students' suggestions for improving sex education in schools beyond 'blah blah condoms and STDs'. *Sex Education*, 21(1), 91-105. <https://doi.org/10.1080/14681811.2020.1749044>
- Kaviani, C., & Nelson, A. (2021). Smartphones and the sexual behaviour of Generation Z college men in the USA. *Sex Education*, 21(3), 378-385. <https://doi.org/10.1080/14681811.2020.1790350>
- Khan, T. H., & Raby, R. (2020). From missing to misdirected: Young men's experiences of sex education in Bangladesh. *Sex Education*, 20(6), 583-596. <https://doi.org/10.1080/14681811.2019.1703177>
- Seiler-Ramadas, R., Grabovac, I., Niederkrotenthaler, T., & Dörner, T. E. (2020). Adolescents' perspective on their sexual knowledge and the role of school in addressing emotions in sex education: An exploratory analysis of two school types in Austria. *The Journal of Sex Research*, 57(9), 1180-1188. <https://doi.org/10.1080/00224499.2020.1802644>
- Seiler-Ramadas, R., Mosor, E., Omara, M., Grabovac, I., Schindler, K., Niederkrotenthaler, T., & Dörner, T. E. (2021). 'We're going around the subject' improving sex education and adolescents' awareness of sexually transmitted infections: A qualitative study. *Sex Education*, 21(1), 119-132. <https://doi.org/10.1080/14681811.2019.1668761>
- UNESCO. (2009). *International technical guidance on sexuality education: An evidence-informed approach for schools, teachers and health educators*. Retrieved from <https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/ITGSE.pdf>

- UNICEF. (2018). *Review of comprehensive sexuality education in Thailand*. Retrieved from https://www.unicef.org/thailand/sites/unicef.org.thailand/files/2018-08/comprehensive_sexuality_education%20EN.pdf
- Unis, B. D., & Sällström, C. (2020). Adolescents' conceptions of learning and education about sex and relationships. *American Journal of Sexuality Education*, 15(1), 25-52. <https://doi.org/10.1080/15546128.2019.1617816>
- Van Keulen, H. M., Hofstetter, H., Peters, L. W. H., Meijer, S., Schutte, L., & Van Empelen, P. (2015). Effectiveness of the Long Live Love 4 program for 13-and 14-year-old secondary school students in the Netherlands: A quasiexperimental design. Delft: Organization for Applied Scientific Research (TNO).